

RAPORT O STANIE POWIATU BIERUŃSKO-LĘDZIŃSKIEGO ZA ROK 2023

Bieruń, maj 2024 r.

SPIS TREŚCI

Strona

CZĘŚĆ I	
1.1 Wstęp metodologiczny do Raportu o Stanie Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego za rok 2023	5
1.2 Przepisy regulujące zasady przygotowania Raportu	7
1.3 Zadania powiatu oraz podstawowe definicje	8
1.4 Charakterystyka powiatu	11
1.5 Demografia w skrócie	12
1.5.1 Liczba mieszkańców	12
1.5.2 Wiek mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego	14
1.5.3 Przyrost naturalny w powiecie bieruńsko-lędzińskim	14
1.5.4 Migracje ludności	15
1.5.5 Bezrobocie w powiecie bieruńsko-lędzińskim	16
1.6 Organy powiatu	18
1.6.1 Rada powiatu	18
1.6.2 Skład osobowy rady powiatu	19
1.6.3 Zarząd powiatu	22
CZĘŚĆ II – JEDNOSTKA SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO	
2.1 Geneza samorządu terytorialnego w Polsce w aspekcie zadań i kompetencji powiatu	24
2.2 Informacja o jednostce samorządu terytorialnego oraz organie wykonawczym	25
2.3 Przepisy prawne regulujące status prawny Starosty	25
2.4 Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego	27
2.5 Zasady kierowania Starostwem	27
2.6 Organizacja Starostwa	28
2.7 Podział kompetencji i zadania realizowane przez kierownictwo Starostwa	28
2.7.1 Starosta	28
2.7.2 Wicestarosta	29
2.7.3 Członek Zarządu	29
2.7.4 Sekretarz Powiatu	29
2.7.5 Skarbnik Powiatu	30
2.8 Zadania i uprawnienia wspólne dla kierowników komórek organizacyjnych	30
CZĘŚĆ III – ZAKRESY DZIAŁANIA KOMÓREK ORGANIZACYJNYCH	
3.1 WYDZIAŁ ADMINISTRACJI	32
3.1.1 Biuro Rady	32
3.1.2 Referat Informatyczno-Techniczny	32
3.1.3 Referat Obsługi	32
3.2 WYDZIAŁ BUDOWNICTWA I ARCHITEKTURY	32
3.3 WYDZIAŁ EDUKACJI	32
3.4 WYDZIAŁ FINANSOWY	33
3.5 WYDZIAŁ GEODEZJI I GOSPODARKI NIERUCHOMOŚCIAMI	33

3.5.1 Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	33
3.5.2 Referat Gospodarki Nieruchomościami	33
3.6 WYDZIAŁ KOMUNIKACJI	33
3.6.1 Lokalizacja	33
3.6.2 Zadania Wydziału Komunikacji	33
3.7 WYDZIAŁ PROMOCJI, KULTURY I SPORTU	34
3.8 WYDZIAŁ ROZWOJU, FUNDUSZY EUROPEJSKICH I INWESTYCJI	34
3.8.1 Koordynator ds. dostępności	34
3.9 WYDZIAŁ ŚRODOWISKA I ROLNICTWA	35
3.10 WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO, SPRAW OBRONNYCH I ZDROWIA	35
3.11 BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY	36
3.12 BIURO KONTROLI WEWNĘTRZNEJ I PEŁNOMOCNIK DS. OSÓB Z NIEPEŁNOSPRAWNOŚCIAMI	36
3.13 BIURO POWIATOWEGO RZECZNIKA KONSUMENTÓW	36
3.14 BIURO PRAWNE	36
3.15 BIURO ZARZĄDU I KADR	37
3.16 BIURO ZARZĄDZANIA RUCHEM NA DROGACH	37
3.17 PEŁNOMOCNIK ds. OCHRONY INFORMACJI NIEJAWNYCH	37
3.18 INSPEKTOR OCHRONY DANYCH	37
CZĘŚĆ IV – POWIATOWE JEDNOSTKI ORGANIZACYJNE	
4.1 LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE IM. POWSTAŃCÓW ŚLĄSKICH W BIERUNIU	38
4.2 POWIATOWY ZESPÓŁ SZKÓŁ W BIERUNIU	40
4.2.1 Informacja ogólna	40
4.2.2 Ważniejsze projekty edukacyjne	41
4.2.3 Współpraca z wyższymi uczelniami	41
4.2.4 Baza dydaktyczna	42
4.3 POWIATOWY ZESPÓŁ SZKÓŁ W ŁĘDZINACH	43
4.4 PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA W BIERUNIU	45
4.5 POWIATOWY ZARZĄD DRÓG W BIERUNIU	47
4.5.1 Podstawowe zadania PZD	47
4.5.2 Struktura organizacyjna i zasady kierowania	47
4.5.3 Mienie PZD i zasady gospodarki finansowej	48
4.5.4 Drogi powiatowe	48
4.5.5 Wykaz dróg powiatowych na terenie powiatu bieruńsko-łędzkiego	49
4.5.6 Modernizacja sieci dróg powiatowych w 2022 roku	50
4.6 POWIATOWE CENTRUM POMOCY RODZINIE	53
4.6.1 Zadania PCPR	53
4.6.2 Zasady kierowania PCPR	56
4.6.3 Organizacja PCPR	57
4.6.4 Dział ds. Świadczeń i Pomocy Instytucjonalnej	57
4.6.5 Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej	59
4.6.6 Dział ds. Osób Niepełnosprawnych i Starszych	60
4.6.7 Centrum Usług Społecznych	61
4.6.8 Współpraca powiatu z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami pożytku publicznego	64
4.6.9 Punkt Interwencji Kryzysowej	65
4.6.10 Programy i strategie PCPR	66
4.7 POWIATOWA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W ŁĘDZINACH	66

4.7.1	Przedmiot działalności i zadania Powiatowej Biblioteki Publicznej	66
4.7.2	Organ	67
4.7.3	Gromadzenie zbiorów bibliotecznych	68
4.7.4	Czytelnictwo i promocja czytelnictwa	68
4.7.5	Pomoc szkoleniowa i instrukcyjno-metodyczna	69
CZĘŚĆ V – SYNTETYCZNE/STATYSTYCZNE DANE O PRACY WYDZIAŁÓW		
5.1	WYDZIAŁ ADMINISTRACJI	70
5.1.1	Referat Informatyczno-Techniczny	70
5.1.2	Biuro Rady	70
5.1.3	Referat Obsługi	71
5.2	WYDZIAŁ BUDOWNICTWA I ARCHITEKTURY	71
5.3	WYDZIAŁ EDUKACJI	73
5.3.1	Wybrane zagadnienia dotyczące szkół i placówek oświatowych dla których powiat bieruńsko-lędzki jest organem prowadzącym	73
5.3.2	Stan zatrudnienia w szkołach i placówkach oświatowych	74
5.3.3	Wyniki egzaminów: maturalnego oraz zawodowego	75
5.3.4	Porozumienia zawarte w związku z realizacją zadań Wydziału Edukacji	76
5.3.5	Specjalne potrzeby edukacyjne uczniów szkół powiatowych	77
5.3.6	Projekty realizowane przez szkoły powiatowe	77
5.3.7	Wsparcie dla uczniów z Ukrainy	77
5.4	WYDZIAŁ FINANSOWY	78
5.5	WYDZIAŁ GEODEZJI I GOSPODARKI NIERUCHOMOŚCIAMI	78
5.5.1	Referat Gospodarki Nieruchomościami – zadania dotyczące Skarbu Państwa, który reprezentowany jest przez Starostę Bieruńsko-Lędzkiego	78
5.5.3	Powiatowy Ośrodek Dokumentacji Geodezyjnej i Kartograficznej	80
5.6	WYDZIAŁ KOMUNIKACJI	80
5.7	WYDZIAŁ PROMOCJI, KULTURY I SPORTU	80
5.8	WYDZIAŁ ROZWOJU, FUNDUSZY EUROPEJSKICH I INWESTYCJI	84
5.9	WYDZIAŁ ŚRODOWISKA I ROLNICTWA	91
5.10	WYDZIAŁ ZARZĄDZANIA KRYZYSOWEGO, SPRAW OBRONNYCH I ZDROWIA	93
5.11	BIURO BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY PRACY	94
5.12	BIURO KONTORLI WEWNĘTRZNEJ	94
5.12.1	Kontrola wewnętrzna	94
5.12.2	Audyt wewnętrzny	94
5.12.3	Kontrole zewnętrzne	95
5.13	BIURO POWIATOWEGO RZECZNIKA KONSUMENTÓW	95
5.14	BIURO PRAWNE	96
5.15	BIURO ZARZĄDU I KADR	96
5.16	BIURO ZARZĄDZANIA RUCHEM NA DROGACH	97
5.17	INSPEKTOR OCHRONY DANYCH	97

CZĘŚĆ I

1.1 Wstęp metodologiczny do Raportu o Stanie Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego za rok 2023

Zgodnie z ustawą z dnia 11 stycznia 2018 roku o zmianie niektórych ustaw w celu zwiększenia udziału obywateli w procesie wybierania, funkcjonowania i kontrolowania niektórych organów publicznych (Dz.U. z 2018 r., poz. 130) Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego przedstawia Radzie Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego, Raport o stanie powiatu za 2023 rok. Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku 2023, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu i zagadnień budżetowych. Raport rozpatrywany jest przez radę powiatu podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady powiatu w sprawie udzielenia lub nieudzielenia zarządowi absolutorium. Raport rozpatrywany jest w pierwszej kolejności.

Ostatni raport o stanie powiatu jaki opracowany był zgodnie z ww. ustawą Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego przedłożył Radzie Powiatu w terminie do 31 maja 2023 roku. Rada Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego udzieliła, po rozpatrzeniu „Raportu o stanie powiatu za 2022 rok”, Zarządowi Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego wotum zaufania poprzez przyjęcie uchwały nr LXIII/300/23 z dnia 22 maja 2023 r. w sprawie udzielenia Zarządowi Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego wotum zaufania.

Szanowni Państwo w związku z nadal obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego po raz szósty w przedkłada Raport, obejmujący podsumowanie działalności Zarządu Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego w 2023 roku. Podobnie jak poprzednie raporty, również i raport za 2023 rok zawiera informacje dotyczące realizacji polityk, programów i strategii, realizowanych przez powiat oraz jednostki organizacyjne powiatu, a także sposób wykonania uchwał Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego, wraz ze wskazaniem statusu uchwały. Niniejszy Raport uwzględnia, również inne informacje w szczególności niezbędne do uzyskania dokładnego i rzetelnego obrazu ogólnej sytuacji Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego i zawiera dane o wszystkich ważnych aspektach funkcjonowania powiatu.

Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego w 2023 roku, po trudnym okresie związanym z pandemią koronawirusa COVID-19 oraz inwazji Rosji na Ukrainę, stanął przed nowymi wyzwaniami związanymi z zabezpieczeniem warunków bytowych dla uchodźców wojennych z Ukrainy. Mimo wszystkich zawirowań zarząd powiatu starał się sprostać nowym wyzwaniom i reagować na potrzeby mieszkańców. Dołożono wszelkich starań, aby stale poprawiać jakość i komfort życia lokalnej społeczności w naszym powiecie. Podsumowując rok 2023 w powiecie można uznać, że był kolejnym dynamicznym rokiem, który zapisał się w historii Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego wieloma inwestycjami, które będą służyć nie tylko obecnym, ale także przyszłym pokoleniom. Mimo wielu trudności był to rok wielu inicjatyw, co pokazuje, że pomimo pandemii oraz wybuchu wojny na Ukrainie nie przerwano realizacji zadań i dokończono ważne dla społeczeństwa projekty. Wszystkie te działania realizowane przez zarząd powiatu, radę powiatu oraz Starostwo Powiatowe w Bieruniu przedstawione zostały w dalszej części niniejszego Raportu o stanie Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego za 2023 rok.

Jesteśmy przekonani, że przygotowany Raport dostarczy Państwu wszelkich niezbędnych informacji na temat naszego powiatu i jego potencjału. Dokument stanowi kompendium wiedzy o powiecie, aktywności samorządu powiatowego i podejmowanych przez niego w ubiegłym roku działaniach. Stanowi, również punkt wyjścia do dyskusji o przyszłości powiatu i kierunkach jego dalszego rozwoju.

Raport jako podsumowanie działalności zarządu powiatu za rok poprzedni jest stosunkowo nową regulacją prawną, wprowadzoną w 2018 roku. Raport nie uzyskał jeszcze jednolitej formy, choć w ustawie ustrojowej samorządu powiatowego określa się go jako „podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim”. Na chwilę obecną pojęcia takie, jak „raport”, „sprawozdanie”, „podsumowanie” wydają się być zamiennie używane przy dookreślaniu istoty dokumentu. Należy się spodziewać, że wraz z kolejnymi doświadczeniami i rozwojem dobrych praktyk w przygotowywaniu raportu również zostaną wprowadzone przepisy doprecyzowujące zakres i treść raportu. Poza katalogiem obszarów i danych, które powinny się znaleźć w raporcie, w pozostałej części panuje dowolność w sposobie prezentacji i doborze narzędzi analitycznych. Raport o stanie Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego stanowi kompendium wiedzy o zadaniach realizowanych w roku poprzednim, zgodnie z art. 30a powiatowej ustawy ustrojowej, w podziale na trzy zasadnicze części:

• prezentacja danych o powiecie wraz z charakterystyką powiatu

Dla zrozumienia zadań powiatu i przed wykazem realizacji uchwał i planów o charakterze strategicznym w minionym roku, konieczne jest przedstawienie warunków, w jakich się ta realizacja odbywa, czyli charakterystyki powiatu. Ta część raportu jest syntetyczną informacją o terytorium i ludności powiatu z wykorzystaniem danych statystycznych. Odnosi się do tych cech, które stanowią o jego tożsamości, bądź wyróżniają powiat na tle innych powiatów ościennych. Raport z roku na rok zyskuje nowe narzędzia analityczne. Celem tej części raportu jest przybliżenie odpowiedzi na pytania o to, w jakim otoczeniu żyją mieszkańcy w powiecie.

• informacja o urzędzie i jego zadaniach, informacja o władzach

Powiat to nie tylko dane statystyczne albo kompetencje zapisane w aktach prawnych, ale to także ludzie, którzy wykonują z jednej strony władzę publiczną, a z drugiej strony służą mieszkańcom poprzez zapewnianie im usług administracyjnych, za pomocą aparatu administracyjnego - wyspecjalizowanych jednostek urzędniczych, z których podstawową jest starostwo powiatowe. Cechą charakterystyczną Raportu jest skupienie uwagi, na pracy urzędniczej i funkcjonowaniu administracji powiatowej. W Raporcie zostały także ujęte niektóre obszary interakcji mieszkańców z władzami i samorządową administracją publiczną (np. relacje z organizacjami pozarządowymi, edukacja prawna, świadomość i korzystanie z praw konsumenta, i inne).

• analityczna informacja nt. realizacji zadań powiatu, w odniesieniu do istniejących planów rozwoju, polityk i strategii - sprawozdanie z ich realizacji w minionym roku i sprawozdanie z wykonania uchwał Rady Powiatu

Jest to zasadnicza i wprost prawem wymagana część Raportu, która bardzo konkretnie odnosi się do podjętych działań, ujmowanych czasami w projekty, do zrealizowanych planów i do realizacji zobowiązań ujętych w uchwałach ciała przedstawicielskiego. Raport ma odwoływać się do strategicznych założeń zawartych w innych dokumentach. Strategiczne kierunki i priorytety rozwoju nie tylko znajdują się w strategii rozwoju jednostki samorządu terytorialnego, lecz przynależą do różnych branżowych (tzw. sektorowych) dokumentów planistycznych. Pozostają także w relacji do szczebla wojewódzkiego i krajowego.

Na koniec wstępu warto podkreślić, że Raport nie jest dokumentem planistycznym. Raport jest dokumentem sprawozdawczym, z elementami analizy i oceny wykonanych zadań, dlatego nie zamieszcza się w nim priorytetów działania zarządu na kolejny rok, czy lata. Dokumentem planistycznym, przedstawiającym założenia kierunków rozwoju powiatu jest przyjęta w grudniu 2021 roku „**Strategia Rozwoju Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego 2030+**”, którego nieodzowną częścią są nie tylko obszary strategiczne, ale właśnie priorytety działań i cele strategiczne tłumaczone na cele operacyjne i zadania do osiągnięcia.

Raport także nie pełni roli przewodnika turystycznego. Wprawdzie zawiera dane statystyczne, mapy i ilustracje oraz wykazy obiektów, które znajdują się na terenie powiatu, ale jedynie w tych zakresach, jakie są konieczne do opisanie otoczenia, w jakim odbywa się realizacja zadań. Charakterystyka otoczenia nie jest zasadniczą częścią Raportu, gdyż stanowi jedynie tło do ukazania wykonanych w poprzednim roku zadań. Wiedza szczegółowa o tym, co znajduje się w powiecie oraz czym dysponuje powiat w realizacji swoich zadań, zawarta jest w zasobie dokumentów strategicznych, które zawierają charakterystykę oraz analizę sytuacji, a także w dokumentach sprawozdawczych w danym obszarze strategicznych działań.

Raport nie jest także rocznikiem statystycznym, choć zawiera dane liczbowe, ale w takim ujęciu, aby prezentować działalność władzy wykonawczej powiatu w roku ubiegłym, a nie statyczny stan. W przygotowaniu Raportu korzystano przede wszystkim z materiałów wewnętrznych dostarczonych przez komórki organizacyjne Starostwa Powiatowego i jednostki organizacyjne Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego. W celu zaprezentowania otoczenia funkcjonowania powiatu na tle województwa śląskiego oraz kraju, wykorzystano także dane Głównego Urzędu Statystycznego. Należy jednak podkreślić, że lokalne dane statystyczne za poprzedni rok będą dostępne dopiero po przekazaniu Raportu w terminie ustawowym. Być może przyszłe nowelizacje wezmą pod uwagę tę niedogodność i zintegrują ustawowy termin złożenia Raportu z dostępnością najbardziej aktualnych danych statystycznych. Skutkiem wymienionych działań będzie dostarczenie coraz bardziej precyzyjnych danych, a poprzez dane porównawcze zwiększy się jego przydatność jako narzędzia diagnostycznego sytuacji w powiecie.

1.2 Przepisy regulujące zasady przygotowania Raportu

Zgodnie z art. 30a ust. 1-2 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2024 poz. 107) o samorządzie powiatowym (dalej u.s.p.) zarząd powiatu co roku do dnia 31 maja przedstawia radzie powiatu raport o stanie powiatu. Raport obejmuje podsumowanie działalności zarządu powiatu w roku poprzednim, w szczególności realizację polityk, programów i strategii, uchwał rady powiatu oraz budżetu obywatelskiego (jeżeli taki funkcjonuje w JST). Na podstawie przepisów art. 12 pkt 6a u.s.p., do wyłącznej właściwości rady powiatu należy rozpatrywanie raportu o stanie powiatu oraz podejmowanie uchwały w sprawie wotum zaufania dla zarządu z tego tytułu. Rada powiatu rozpatruje raport podczas sesji, na której podejmowana jest uchwała rady powiatu w sprawie udzielenia lub nieudzielenia zarządowi absolutorium. Raport jest rozpatrywany w pierwszej kolejności. Nad przedstawionym raportem o stanie powiatu przeprowadza się debatę.

Ważnym instrumentem pogłębiania społecznej partycypacji i zaangażowania w sprawy samorządu, obok prezentacji samego raportu, jest publiczna debata nad sporządzonym dokumentem, którą przeprowadza się obligacyjnie (art. 30a ust. 4 u.s.p.). Mogą w niej wziąć udział nie tylko radni; prawo do wyrażenia opinii mają również mieszkańcy powiatu reprezentujący różne organizacje i środowiska, o ile wcześniej we właściwym trybie zgłoszą chęć uczestnictwa w dyskusji. Raport adresowany jest więc do bardzo szerokiego grona odbiorców, daleko liczniejszego niż gremium konstytuujące organ stanowiący (uchwałodawczy) powiatowej jst.

Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego po raz szósty przedkłada Raport, obejmujący podsumowanie działalności zarządu powiatu w 2023 roku. Podobnie jak w latach poprzednich, raport za 2023 rok, wychodząc naprzeciw duchowi i literze ustawy, prezentuje w sposób całościowy, zwarty, spójny oraz analitycznie pogłębiony podsumowanie działalności zarządu. Ustawa nie określa szczegółowych wymogów zawartości raportu. Dyspozycja art. 30a ust. 2 u.s.p. wyznacza jedynie ogólne jej ramy. Organom wykonawczym samorządów pozostawiono więc szeroki margines swobody w kwestii selekcji i formy prezentowania informacji. Niniejszy Raport, w tym jego struktura, dobór treści, sposób analizy danych oraz ich interpretacja, stanowią zatem w istocie autorski dokument Zarządu Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego. Warstwie merytorycznej opracowania starano się nadać przede wszystkim walor wszechstronności, transparentności, obiektywizmu, rzetelności, a także atrybut informacyjno-poznawczy (w kontekście prezentacji szerokiej panoramy zagadnień), zaś na poziomie formalnym – przymiot spójności, klarowności oraz przystępności wywodu. Wobec bardzo szerokiego spectrum różnorodnych zagadnień, do których odnosi się niniejszy Raport, wymóg uczynienia go przejrzystym i uporządkowanym nabiera szczególnego znaczenia. Założeniu temu podporządkowano wywód zawarty zwłaszcza w drugiej i trzeciej części niniejszego dokumentu. By wyrazistość przekazu dodatkowo wzmocnić, dane w znakomitej większości prezentowane są w formie tabel, dzięki czemu wskaźniki stają się bardziej czytelne niż w opisowych omówieniach. Tych ostatnich, rzecz jasna, nie sposób zupełnie pominąć. Służą jako krótkie streszczenia najważniejszych faktów wynikających z często obszernych tabelarycznych zestawień. Treść Raportu, struktura zawartości, selekcja wskaźników oraz metoda ich analizy to efekt, jak już wspomniano, autorskiego podejścia i kierunkowych wyborów dokonanych przez Zarząd Powiatu. Przygotowanie dokumentu w przedkładanym kształcie nie byłoby jednak możliwe, gdyby nie cenne sugestie oraz wskazówki metodologiczne, których dostarcza literatura przedmiotu. Układ niniejszego Raportu oraz jego treściowa zawartość stanowi w dużej mierze odzwierciedlenie rekomendacji przedstawionych w opracowaniu Związku Miast Polskich. Uwzględniając te rekomendacje, opracowanie niniejszego dokumentu oparto m.in. na następujących przesłankach:

- po pierwsze, niezawężanie prezentacji mierników wyłącznie do roku 2023; jeśli tylko było to możliwe, dokonywano zestawień wieloletnich lub porównań przynajmniej do roku 2021, co umożliwia ewaluację danych (np. w kategoriach: postęp-regres) oraz obserwację trendów (dynamiki) zmian występujących w danej dziedzinie;
- po drugie, odnoszenie wskaźników oraz danych statystycznych do średniej wojewódzkiej lub krajowej bądź też do uwarunkowań innych powiatów, porównywalnych pod względem liczby ludności czy obszaru;
- po trzecie, zestawianie nie tylko „suchych” liczb i wskaźników, ale także interpretacja (omówienia) prezentowanych danych;
- po czwarte, eksponowanie tych mierników, które informują o efektach działania władz samorządowych wpływających na jakość życia mieszkańców, tzn. pokazują postęp lub regres w procesie zaspokajania społecznych potrzeb.

Źródłem informacji zawartych w niniejszym Raporcie są przede wszystkim dane własne, zagregowane i przekazywane przez poszczególne wydziały Starostwa Powiatowego w Bieruniu, jednostki organizacyjne powiatu oraz powiatowe służby, inspekcje i straże. Przy dokonywaniu analiz porównawczych oraz prezentacji szerszego kontekstu wybranego zagadnienia niezwykle pomocne były także w szczególności informacje Głównego Urzędu Statystycznego.

Raport zawiera informacje dotyczące realizacji polityk, programów i strategii, realizowanych przez powiat oraz jednostki organizacyjne powiatu, a także sposób wykonania uchwał Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego. Niniejszy Raport uwzględnia, również inne informacje niezbędne do uzyskania dokładnego i rzetelnego obrazu ogólnej sytuacji powiatu i zawiera dane o wszystkich ważnych aspektach funkcjonowania powiatu w poniższych obszarach:

- edukacji publicznej;
- promocji i ochrony zdrowia;
- pomocy społecznej, w tym wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, polityki prorodzinnej i wspierania osób niepełnosprawnych;
- transportu zbiorowego i dróg publicznych;
- kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a także kultury fizycznej i turystyki;
- geodezji, kartografii i katastru;
- gospodarki nieruchomościami;
- administracji architektoniczno-budowlanej;
- gospodarki wodnej, ochrony środowiska i przyrody, rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego;
- porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli;
- ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska;
- przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy;
- ochrony praw konsumenta;
- utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych;
- obronności;
- promocji powiatu;
- współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

1.3 Zadania powiatu oraz podstawowe definicje

Nazwa	Powiat Bieruńsko-Lędziński
Adres	Starostwo Powiatowe w Bieruniu ul. Św. Kingi 1 43-155 Bieruń
Adresy stron internetowych	www.powiatbl.pl www.bip.powiatbl.pl

Powiat - jest podstawową jednostką zasadniczego podziału terytorialnego w Polsce. Przez to pojęcie poza odpowiednim terytorium rozumie się także lokalną wspólnotę samorządową. Konstytucja RP przyznaje samorządowi terytorialnemu uczestnictwo w sprawowaniu władzy państwowej. Jednocześnie opowiada się za zasadą decentralizacji władzy, która polega na przekazaniu przez centralne organy państwowe części zadań i kompetencji. Jako organ tej władzy wykonuje na podstawie i w granicach ustaw przysługującą mu część zadań publicznych, które służą zaspokajaniu potrzeb lokalnej wspólnoty samorządowej. Powiat ma prawo, a zarazem obowiązek podejmowania tylko tych zadań publicznych, które są mu wyraźnie przypisane przepisami ustaw.

Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne we własnym imieniu oraz na własną odpowiedzialność. Katalog zadań własnych powiatu ma charakter enumeratywny, który określony został w art.4 ust.1 u.s.p.:

„Powiat wykonuje określone ustawami zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie:

- 1) edukacji publicznej,*
- 2) promocji i ochrony zdrowia,*
- 3) pomocy społecznej,*
- 3a) wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,*
- 4) polityki prorodzinnej,*
- 5) wspierania osób niepełnosprawnych,*
- 6) transportu zbiorowego i dróg publicznych,*
- 7) kultury oraz ochrony zabytków i opieki nad zabytkami,*
- 8) kultury fizycznej i turystyki,*
- 9) geodezji, kartografii i katastru,*
- 10) gospodarki nieruchomościami,*
- 11) administracji architektoniczno-budowlanej,*
- 12) gospodarki wodnej,*
- 13) ochrony środowiska i przyrody,*
- 14) rolnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego,*
- 15) porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli,*
- 16) ochrony przeciwpowodziowej, w tym wyposażenia i utrzymania powiatowego magazynu przeciwpowodziowego, przeciwpożarowej i zapobiegania innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,*
- 17) przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,*
- 18) ochrony praw konsumenta,*
- 19) utrzymania powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,*

- 20) obronności,
- 21) promocji powiatu,
- 22) współpracy i działalności na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j.: Dz.U. z 2023 r. poz. 571),
- 23) działalności w zakresie telekomunikacji".

Zadania powiatu nie mogą naruszać ani pokrywać się z zadaniami gmin, które leżą w graniach danego powiatu. W kontekście zadań wykonywanych przez gminy mają charakter uzupełniający i pomocniczy. Ponadto, powiat nie może prowadzić działalności gospodarczej, która wykracza poza ramy zadań o charakterze użyteczności publicznej, co można uznać za przejaw osłabienia postulatu równości wszystkich szczebli samorządu terytorialnego.

Ustawa o samorządzie powiatowym przewiduje, iż odrębne ustawy mogą określać inne zadania powiatu. Mogą także określać niektóre sprawy należące do zakresu działania powiatu jako zadania z zakresu administracji rządowej, wykonywane przez powiat.

Starostwo powiatowe - jest najważniejszą jednostką pomocniczą w powiecie, powołaną w celu wykonywania poleceń zarządu powiatu, jego przewodniczącego oraz uchwał rady powiatu, a ponadto służącą obsłudze organów powiatu. Nie posiada statusu jednostki organizacyjnej powiatu, nie ma odrębnego bytu prawnego. Wspólnie z jednostkami organizacyjnymi powiatu wspiera zarząd powiatu w wykonywaniu jego zadań. Ustawa o samorządzie powiatowym nie nadaje starostwu powiatowemu pozycji organu powiatu, a jako aparat pomocniczy powiatu jest wyłącznie strukturą pracowniczą. Kierownikiem starostwa powiatowego oraz zwierzchnikiem służbowym pracowników starostwa oraz kierownikami jednostek organizacyjnych powiatu jest starosta. W stosunku do pracowników tego urzędu przysługuje mu prawo do decydowania o zakresie i rodzaju obowiązków. Regulamin organizacyjny starostwa powiatowego, niebędący aktem prawa miejscowego uchwalany przez zarząd powiatu stanowi zestaw zasad jego funkcjonowania oraz organizacji. Starostwo zapewnia obsługę administracyjno-biurową powoływanej w powiecie komisji bezpieczeństwa i porządku.

Do zakresu działania Starostwa należy wykonywanie:

- zadań własnych powiatu,
- zadań zleconych w granicach upoważnień ustawowych,
- zadań powierzonych na podstawie porozumień zawartych przez powiat,
- innych zadań, określonych uchwałami Rady i Zarządu Powiatu oraz przepisami prawa.

Powiat wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym w zakresie dziedzin wymienionych w art. 4 ustawy o samorządzie powiatowym. Zadania te obejmują pięć zasadniczych grup tematycznych:

- infrastruktura społeczna - edukacja publiczna, promocja i ochrona zdrowia, opieka społeczna, pomoc społeczna, kultura, kultura fizyczna i turystyka,
- infrastruktura techniczna – drogi publiczne, utrzymanie powiatowych obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz obiektów administracyjnych,
- porządek publiczny i bezpieczeństwo obywateli - obronność, ochrona przeciwpożarowa, ochrona przeciwpowodziowa, zapobieganie innym nadzwyczajnym zagrożeniom życia i zdrowia ludzi oraz środowiska,
- ochrona środowiska i zagospodarowanie przestrzenne - gospodarka wodna, rolnictwo, leśnictwo i rybactwo śródlądowe, nadzór budowlany, architektura i budownictwo,
- działalność organizatorska – przeciwdziałanie bezrobociu oraz aktywizacja lokalnego rynku pracy, ochrona praw konsumenta, wspieranie osób niepełnosprawnych, polityka prorodzinna, ochrona dóbr kultury, promocja powiatu, współpraca z organizacjami pozarządowymi.

W powiecie istnieje powiatowa administracja zespolona. Istotą zespolenia jest skupienie w jednym urzędzie i pod jednym zwierzchnictwem całego aparatu administracyjnego i pomocniczego. Zgodnie z art. 33b ustawy o samorządzie powiatowym, do powiatowej administracji zespolonej należą:

- starostwo powiatowe,
- powiatowy urząd pracy, który jest jednostką organizacyjną powiatu,
- jednostki organizacyjne będące aparatem pomocniczym kierowników powiatowych służb, inspekcji i straży.

Zwierzchnictwo nad powiatową administracją zespoloną sprawuje starosta.

Starosta - jest organem administracji publicznej, zwierzchnikiem służbowym pracowników starostwa, sprawującym władztwo organizacyjne nad aparatem pomocniczym organów powiatu. Jest przewodniczącym zarządu powiatu. Kieruje bieżącymi sprawami powiatu oraz organizuje jego pracę, a ponadto reprezentuje powiat na zewnątrz. Ma możliwość nadawania upoważnień do wydawania decyzji w jego imieniu wicestaroscie, członkom zarządu powiatu oraz pracownikom starostwa powiatowego, powiatowych służb, inspekcji i straży oraz kierownikom jednostek organizacyjnych.

Wicestarosta - wykonuje zadania, kompetencje i funkcje nadane przez starostę i zastępuje go w razie jego nieobecności lub niemożności sprawowania urzędu.

Sekretarz Powiatu - jest pracownikiem starostwa powiatowego zatrudnionym na podstawie umowy o pracę. W imieniu starosty sprawuje on nadzór nad zadaniami wykonywanymi przez komórki organizacyjne starostwa powiatowego.

Skarbnik Powiatu - jest głównym księgowym budżetu powiatu. Jest on powołany i odwoływany przez radę powiatu na wniosek starosty. Ustawa o samorządzie powiatowym przyznaje skarbnikowi szczególnie istotną pozycję w przypadku udzielania kontrasygnaty względem powstałej czynności prawnej, która może skutkować powstaniem zobowiązań majątkowych. W przypadku złożenia odmowy kontrasygnaty, ma on obowiązek jej dokonać na pisemne polecenie starosty, jak również powiadomić o tym fakcie radę powiatu oraz regionalną izbę obrachunkową.

1.4 Charakterystyka powiatu

W przyjętej w roku 1997 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej sformułowane zostały ogólne założenia ustrojowe dla funkcjonowania samorządu terytorialnego. Ich rozwinięciem są ustawy powierzające do wykonywania wybrane zadania publiczne poszczególnym szczeblom samorządu. Od dnia wejścia w życie reformy administracyjnej wprowadzającej trójstopniowy podział terytorialny państwa, tj. od dnia 1 stycznia 1999 r., powołane zostały województwa i powiaty, wśród nich Powiat Bieruńsko-Lędziański (zmiana nazwy z Powiat Tyski z dniem 1 stycznia 2002 r. (Dz.U. z 2001 r. Nr 62, poz. 631)) z siedzibą początkowo w Tychach, a następnie w Bieruniu, położony w województwie śląskim. Powiat Bieruńsko-Lędziański jest jedną z 314 takich jednostek w kraju oraz jednym z 17 powiatów ziemskich w województwie śląskim. Obok powiatów ziemskich w województwie śląskim istnieje 19 dużych miast, które również świadczą usługi administracyjne szczebla powiatowego. Powiat Bieruńsko-Lędziański stanowi lokalną wspólnotę samorządową tworzoną przez mieszkańców terytorium obejmującego 5 gmin: trzy o miejskim charakterze: Bieruń, Lędziny, Imielin oraz gminy wiejskie: Bojszowy i Chełm Śląski. Obszary wiejskie przylegające do terenów miejskich nie są obszarami typowo rolniczymi, ale pełnią funkcje rezydencjalne i są nazywane często terenami wiejskimi o charakterze podmiejskim.

Do Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii - powołanej 19 marca 2017 r. ustawą o związku metropolitalnym w województwie śląskim, utworzonej na obszarze konurbacji górnośląskiej – należą wszystkie gminy wchodzące w skład powiatu. Powiat Bieruńsko-Lędziański nie jest członkiem Metropolii zgodnie z brzmieniem art. 1 ust. 2 ww. ustawy.

Powiat bieruńsko-lędziański – położony we wschodniej części województwa śląskiego, na obrzeżu konurbacji katowickiej. Powiat graniczy z: miastem Tychy, powiatem pszczyńskim, powiatem oświęcimskim, miastem Jaworzno oraz miastem Mysłowice. Położenie powiatu w sąsiedztwie miasta wojewódzkiego i rozbudowana sieć komunikacyjna (przez obszar powiatu przebiegają drogi o znaczeniu krajowym i międzynarodowym oraz ważne linie kolejowe) determinują strukturę funkcjonalną powiatu. Znajduje się w najbardziej uprzemysłowionym i zurbanizowanym regionie w Polsce. Dominuje tu przemysł wydobywczy i przetwórczy. Przemysłowy charakter powiatu został ukształtowany głównie przez rozwój na tym terenie, górnictwa węglowego. Jest najmniejszym pod względem powierzchni i ludności powiatem ziemskim w województwie śląskim. Od kilku lat systematycznie wzrasta liczba mieszkańców powiatu bieruńsko-lędziańskiego. Niestety nie jest to spowodowane przyrostem naturalnym, jak i dodatnim saldem migracji.

Podstawowe dane statystyczne:

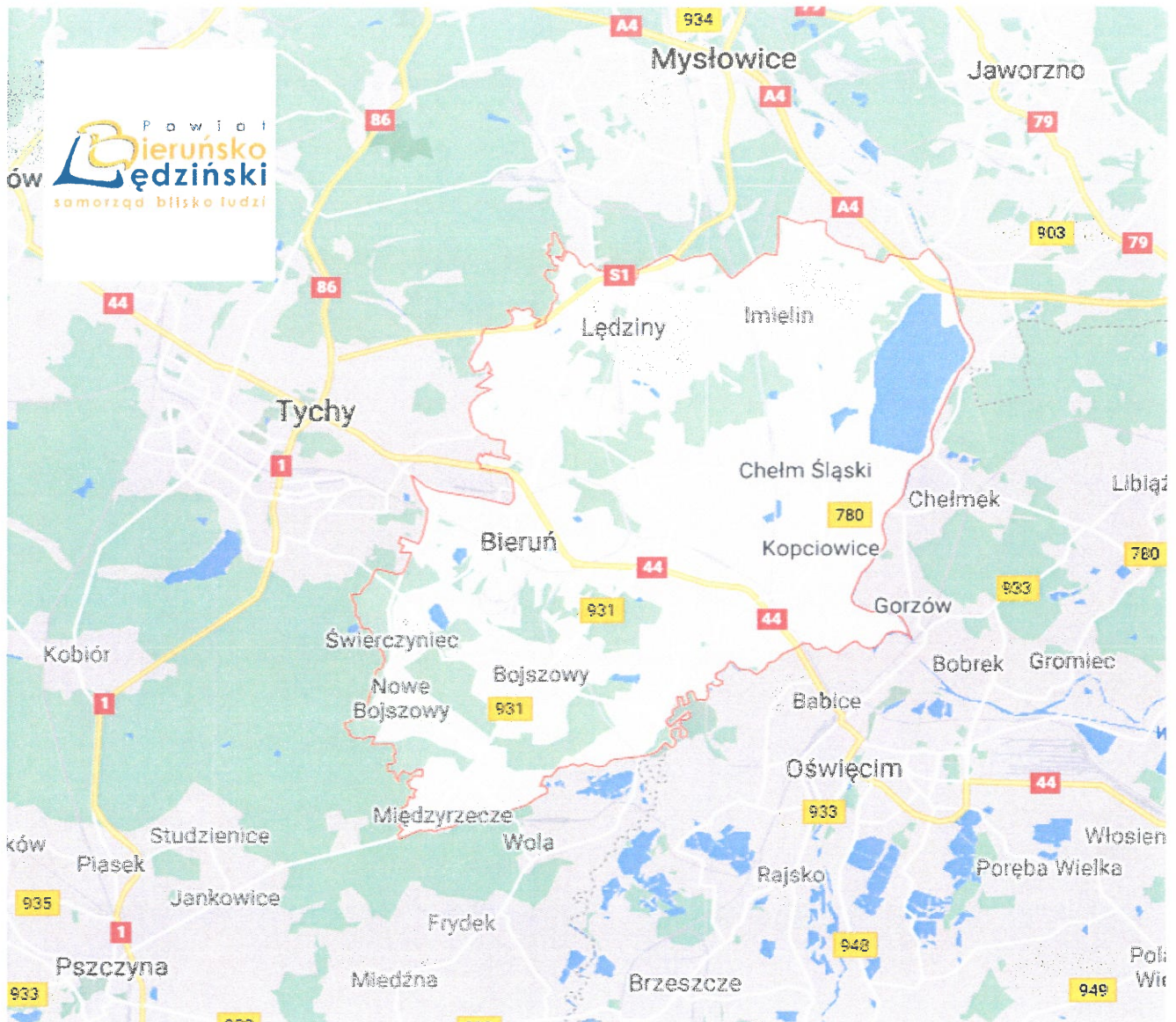
- liczba mieszkańców:

Liczba mieszkańców [osób]				
2023*	2022	2021	2020	2019
59 538	59 991	59 898	59 776	59 715

*(Źródło GUS, 30.06.2023)

- powierzchnia - 158 km²
- gęstość zaludnienia – 377 osób/ km²
- stopa urbanizacji 78,2%

1.5 Demografia w skrócie – krótkie przedstawienie danych GUS wg. stanu na 30 czerwca 2023 rok

Powiat bieruńsko-lędziński ma 59 538 mieszkańców, z czego 50,8% stanowią kobiety, a 49,3% mężczyźni. W latach 2002-2023 liczba mieszkańców wzrosła o 7,2 % (8,0%: 2002-2022); (7,8%: 2002-2021). Średni wiek mieszkańców wynosi 40,6 (40,8: 2022) lat i jest nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców województwa śląskiego (43,3 lat) oraz nieznacznie mniejszy od średniego wieku mieszkańców całej Polski (42,2 lat).

24,9% mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego jest stanu wolnego, 61,6% żyje w małżeństwie, 5,5% mieszkańców jest po rozwodzie, 7,8% to wdowy/wdowcy, a 0,2% posiada status nieustalony.

Mieszkańcy powiatu bieruńsko-lędzińskiego zawarli 211 małżeństw, co odpowiada 3,5 małżeństwom na 1000 mieszkańców. W tym samym okresie odnotowano 1,5 rozwodów przypadających na 1000 mieszkańców.

Powiat bieruńsko-lędziński zanotował trzeci rok z kolei ujemny przyrost naturalny wynoszący – 136 (–124)*, (–38)***, (+34)****. Odpowiada to przyrostowi naturalnemu – 2,28 (–2,07)*, (–0,94)***, (+1,06)*** na 1000 mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzińskiego. W ciągu roku urodziło się 466 (586)* dzieci, w tym 49,8% (49,1%)*

(232); (288)** dziewczynek i 50,2% (50,9%)** (234); (298)* chłopców. Współczynnik dynamiki demograficznej, czyli stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów wynosi 0,77 (0,83)*.

Zarejestrowano 795 (922)* zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 603 (641)* wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu bieruńsko-łędzkiego 198 (281)*. Zanotowano 8 (16)* osób zameldowanych z zagranicy oraz zarejestrowano 21 (18)* wymeldowań za granicę, co daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -13 (-2)*.

Najczęstsze przyczyny zgonów w powiecie bieruńsko-łędzkim:

- 35,7%; (41,1%)*; (46,5%)**; (42,2%)** zgonów - choroby układu krążenia,
- 22,6%; (20,4%)*; (26,1%)**; (28,3%)** zgonów - nowotwory,
- 5,0%; (2,7%)*; (5,4%)**; (6,6%)** zgonów - choroby układu oddechowego.

Na 1000 ludności powiatu bieruńsko-łędzkiego przypada 10,11; (10,64)*; (9,3)** zgonów.

(*) – rok 2022; (**) - rok 2021; (***) - rok 2020

1.5.1 Liczba mieszkańców.

Powiat bieruńsko-łędzki ma wg stanu na 30 czerwca 2023 roku 59 538 mieszkańców, z czego kobiety stanowią – 30 217, a mężczyźni – 29 351. Na każdym 100 mężczyzn przypadają 103 kobiety (tzw. współczynnik feminizacji). Na każde 100 kobiet przypada 97 mężczyzn (tzw. współczynnik maskulinizacji). 76,18 % ludności powiatu mieszka w miastach.

Tab. 1 Liczba mieszkańców powiatu bieruńsko-łędzkiego

Liczba mieszkańców [osób], w tym:				
2023*	2022**	2021***	2020	2019
59 538	59 991	59 898	59 776	59 715
- kobiety				
30 217	30 482	30 428	30 338	30 287
- mężczyźni				
29 351	29 509	29 470	29 438	29 428

*(Źródło GUS, 30.06.2023)

** (Źródło GUS, 30.06.2022)

*** (Źródło GUS, 30.06.2021)

Tab. 1a Ogólne dane demograficzne o powiecie bieruńsko-łędzkim

Średni wiek mieszkańców [lat]				
Rok	2023	2022	2021	2020
Ogółem:				
- powiat	• 40,6	• 40,8	• 40,6	• 40,4
- śląskie	• 43,0	• 43,3	• 42,9	
- kraj	• 42,1	• 42,2	• 41,9	
Kobiety:	• 41,7	• 41,8	• 41,7	-
Mężczyźni:	• 39,4	• 39,6	• 39,5	-
Małżeństwa [na 1000 ludności] / Rozwody [na 1000 ludności]				
Rok	2023	2022	2021	2020
Ogółem:				
- powiat	• 3,5 / 1,5	• 4,2 / 1,2	• 3,7	• 5,0
- śląskie	• 3,9 / 1,7	• 4,3 / 1,7	• 4,7	
- kraj	• 4,1 / 1,6	• 4,4 / 1,6	• 4,8	
Urodzenia żywe [osób]				
Rok	2023	2022	2021	2020
Ogółem:	• 466	• 586	• 599	• 589
Dziewczynki:	• 232	• 288	• 282	• 301
Chłopcy:	• 234	• 298	• 317	• 288
Zgony [osób]				
Rok	2023	2022	2021	2020

Ogółem:	• 602	• 710	• 637	• 555
Kobiety:	• 283	• 324	• 307	• 264
Mężczyźni:	• 319	• 386	• 330	• 291
Przyrost naturalny				
Rok	2023	2022	2021	2020
Ogółem:	• -136	• -124	• -38	• +34
Kobiety:	• -51	• -36	• -25	• +37
Mężczyźni:	• -85	• -88	• -13	• -3
Współczynnik dynamiki demograficznej [stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów]				
Rok	2023	2022	2021	2020
Ogółem:				
- powiat	• 0,77	• 0,83	• 0,94	• 1,06
- śląskie		• 0,52	• 0,64	• 0,78
- kraj		• 0,63	• 0,74	• 0,92
Przyrost naturalny [na 1000 osób ludności]				
Rok	2023	2022	2021	2020
Ogółem:				
- powiat	• -2,3	• -2,1	• -0,63	• +0,6
- śląskie	• -5,8	• -7,0	• -4,9	• -2,5
- kraj	• -3,8	• -4,9	• -3,2	• -0,9
Zgony [na 1000 osób ludności]				
Rok	2023	2022	2021	2020
Ogółem:				
- powiat	• 10,1	• 11,9	• 10,6	• 9,3
- śląskie	• 13,0	• 14,8	• 13,3	• 11,4
- kraj	• 11,9	• 13,6	• 12,5	• 10,7
Biologiczne grupy wieku				
Rok	2023	2022	2021	2020
Ogółem:				
- ludność w wieku 0 - 14 lat	• 17,0%	• 17,0%	• 16,9%	• 16,8%
- ludność w wieku 15 – 64 lat	• 67,4%	• 67,4%	• 67,8%	• 68,3%
- ludność w wieku 65 lat i więcej	• 15,6%	• 15,6%	• 15,3%	• 14,8%
Kobiety:				
- ludność w wieku 0 - 14 lat	• 16,4%	• 16,4%	• 16,2%	• 16,2%
- ludność w wieku 15 – 64 lat	• 65,9%	• 65,9%	• 66,4%	• 66,8%
- ludność w wieku 65 lat i więcej	• 17,7%	• 17,7%	• 17,4%	• 17,0%
Mężczyźni:				
- ludność w wieku 0 - 14 lat	• 17,7%	• 17,7%	• 17,6%	• 17,5%
- ludność w wieku 15 – 64 lat	• 68,8%	• 68,8%	• 69,3%	• 69,9%
- ludność w wieku 65 lat i więcej	• 13,5%	• 13,5%	• 13,1%	• 12,6%

1.5.2 Wiek mieszkańców powiatu bieruńsko-łędzińskiego

Tab. 2 Średni wiek mieszkańców

Średni wiek [lat]	2023	2022	2021	2020	2019
Powiat bieruńsko-łędziński	40,6	40,8	40,6	40,4	39,9
Województwo śląskie	43,0	43,3	42,9	42,4	-
Kraj	42,1	42,2	41,9	41,4	-

1.5.3 Przyrost naturalny w powiecie bieruńsko-łędzińskim

Ruch naturalny ludności (urodzenia, zgony) - Powiat bieruńsko-łędziński ma ujemny przyrost naturalny wynoszący -136; (-124 w roku 2022); (-38 w roku 2021); (+34 w roku 2020). Urodziło się 466 dzieci. W tym samym czasie

nastąpiły 602 zgonów. Współczynnik dynamiki demograficznej (stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów) wynosi 0,77; (0,83 w 2022); (0,94 w 2021); (1,06 w roku 2020).

Tab. 3 Liczba zawartych małżeństw

Powiat bieruńsko-lędziański	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Zawarte małżeństwa	211	252	221	298	313	337	335

Tab. 3a Przyrost naturalny i współczynnik dynamiki demograficznej

Powiat bieruńsko-lędziański	2023	2022	2021	2020	2019	2018	2017
Urodzenia żywe	466	586	599	589	659	732	654
Zgony	602	710	637	555	516	509	515
Przyrost naturalny	-136	-124	-38	+34	+143	+223	+139
Współczynnik dynamiki demograficznej (stosunek urodzeń żywych do liczby zgonów)	0,77	0,83	0,94	1,06	1,28	1,44	1,27

Na 1000 mieszkańców powiatu przypada 10,1 zgonów; (11,9 – 2022 r.); (10,64 – 2021 r.); (9,3 – 2020 r.); (9,44 – 2019 r.); (8,72 – 2018 r.).

1.5.4 Migracje ludności

Zarejestrowano 795, (922)*, (701)**; (782)*** zameldowań w ruchu wewnętrznym oraz 603, (641)*, (615)**; (744)*** wymeldowań, w wyniku czego saldo migracji wewnętrznych wynosi dla powiatu bieruńsko-lędziańskiego 192, (281)*, (86)**; (38)***. 8 osób (16)*, (5)**; (15)*** zameldowało się z zagranicy oraz zarejestrowano 21, (18)*, (21)**; (16)*** wymeldowań za granicę – co daje to saldo migracji zagranicznych wynoszące -13, (-2)*, (-16)**; (-1)***.

Tab. 4 Saldo migracji populacji powiatu bieruńsko-lędziańskiego

Saldo migracji				
Rok	2023	2022	2021	2020
Zameldowania w ruchu wewnętrznym, w tym:	• 795	• 922	• 701	• 782
- kobiety	• 380	• 483	• 367	• 411
- mężczyźni	• 415	• 439	• 334	• 371
Rok	2022	2021	2020	
Wymeldowania w ruchu wewnętrznym, w tym:	• 603	• 641	• 615	• 744
- kobiety	• 296	• 327	• 319	• 373
- mężczyźni	• 307	• 314	• 296	• 371
Rok	2022	2021	2020	
Saldo migracji wewnętrznych, w tym:	• 192	• 281	• 86	• 38
- kobiety	• 84	• 156	• 48	• 38
- mężczyźni	• 108	• 125	• 38	• 0
Rok	2022	2021	2020	
Zameldowania z zagranicy, w tym:	• 8	• 16	• 5	• 15
- kobiety	• 3	• 7	• 2	• 9
- mężczyźni	• 5	• 9	• 3	• 6
Rok	2022	2021	2020	
Wymeldowania za granicę, w tym:	• 21	• 18	• 21	• 16
- kobiety	• 8	• 14	• 11	• 7
- mężczyźni	• 13	• 4	• 10	• 9

Rok		2022	2021	2020
Saldo migracji zagranicznych, w tym:	• -13	• -2	• -16	• -1
- kobiety	• -5	• -7	• -9	• 2
- mężczyźni	• -8	• 5	• -7	• -3
Rok	2023	2022	2021	2020
Saldo migracji ogółem, w tym:	• 179	• 279	70	• 37
- kobiety	• 79	• 149	29	• 40
- mężczyźni	• 100	• 130	31	• -3

1.5.5 Bezrobocie w powiecie bieruńsko-lędzkim

W powiecie bieruńsko-lędzkim na 1000 mieszkańców pracuje 307 (304)*, (323)**, (330)*** osób. Jest to znacznie więcej od wartości dla województwa śląskiego 282 (277)*, (275)** osób oraz znacznie więcej od wartości dla Polski 259 (257)*, (251)** osób. Ogółem pracujących 18 250 osób, w tym 5 921 kobiet oraz 1 329 mężczyzn. Bezrobocie rejestrowane w powiecie bieruńsko-lędzkim wynosiło w grudniu 2023 r. – 1,4%, (w 2022 roku 1,7%), (w 2021 roku 1,9%) (w 2020 roku 2,7%) (w 2019 roku 1,7%). Jest to znacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla województwa śląskiego 3,6%, (3,7%)*, (4,2%)**, (4,9%)*;*; oraz znacznie mniej od stopy bezrobocia rejestrowanego dla całej Polski 5,1%, (5,2%)*, (5,4%)**, (6,2%)*;*.*

Tab. 5 Bezrobocie wg. stanu na 31.12

Liczba osób zarejestrowanych/ w tym kobiet	2023	2022	2021	2020
- powiat bieruńsko-lędzki	• 328/168	• 414/225	• 479/271	• 710/398
- m. Tychy	• 1015/550	• 1059/595	• 1321/729	• 1903/1019
Stopa bezrobocia [%]	2023	2022	2021	2020
- powiat bieruńsko-lędzki	• 1,4	• 1,7	• 1,9	• 2,7
- m. Tychy	• 1,6	• 1,7	• 2,1	• 3,0
- województwo śląskie	• 3,6	• 3,7	• 4,2	• 4,9
- kraj	• 5,1	• 5,2	• 5,4	• 6,2

Wśród aktywnych zawodowo mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzkiego 7 815 osób wyjeżdża do pracy do innych gmin, a 3 566 pracujących przyjeżdża do pracy spoza gminy – tak więc saldo przyjazdów i wyjazdów do pracy wynosi -4 249. Liczba osób przyjeżdżających do pracy przypadająca na 1 osobę wyjeżdżającą do pracy wynosi 0,46.

Tab. 6 Pracujący według sektorów ekonomicznych

Pracujący na 1000 ludności [osób]	2023	2022	2021	2020
- powiat bieruńsko-lędzki	307	304	323	330
- województwo śląskie	282	277	275	275
- kraj	259	257	252	251

Pracujący w sektorach [%]	2023	2022	2021	2020
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo - ogółem	• 2,4%	• 4,7%	• 4,7%	• 4,7%
- kobiety	• 3,3%	• 7,4%	• 7,4%	• 7,4%
- mężczyźni	• 1,9%	• 3,4%	• 3,4%	• 3,4%
Przemysł i budownictwo - ogółem	• 66,1%	• 63,9%	• 64,0%	• 64,1 %
- kobiety	• 34,5%	• 33,7%	• 33,9%	• 34,4%
- mężczyźni	• 81,5%	• 77,9%	• 77,9%	• 77,9%
Handel, gastronomia, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie, informacja i komunikacja - ogółem	• 15,4%	• 16,3%	• 16,3%	• 16,5%
- kobiety	• 22,8%	• 20,7%	• 20,7	• 21,1%
- mężczyźni	• 11,8%	• 14,2%	• 14,2	• 14,3%
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości - ogółem	• 0,4%	• 0,4%	• 0,4%	• 0,5%
- kobiety	• 1,1%	• 1,1%	• 1,1%	• 1,2%
- mężczyźni	• 0,1%	• 0,1%	• 0,1%	• 0,1%
Pozostałe	• 15,6%	• 14,8%	• 14,5%	• 14,3%
- kobiety	• 38,3%	• 37,1%	• 36,8%	• 35,9%
- mężczyźni	• 4,6%	• 4,5%	• 4,4%	• 4,3%

Sektory w których pracują aktywni zawodowo mieszkańcy powiatu bieruńsko-łędzińskiego:

- 2,4% - sektor rolniczy (rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo),
- 66,1% - przemysł i budownictwo,
- 15,4% - usługi (handel, naprawa pojazdów, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja),
- 0,4% - finanse (działalność finansowa i ubezpieczeniowa, obsługa rynku nieruchomości).

Tab. 7 Produkcyjne grupy wieku

Grupy wieku	2023	2022	2021	2020
W wieku przedprodukcyjnym (<18 lat)				
- ogółem	• 20,0%	• 20,0%	• 19,8%	• 19,6%
- kobiety	• 19,2%	• 19,2%	• 19,0%	• 18,8%
- mężczyźni	• 20,8%	• 20,8%	• 20,6%	• 20,4%
W wieku produkcyjnym				
- ogółem	• 60,7%	• 60,7%	• 61,3%	• 62,1%
- kobiety (18 – 59 lat)	• 55,9%	• 55,9%	• 56,5%	• 57,3%
- mężczyźni (18 – 64 lata)	• 65,7%	• 65,7%	• 66,2%	• 67,0%
W wieku poprodukcyjnym				
- ogółem	• 19,3%	• 19,3%	• 18,9%	• 18,3%
- kobiety (59+ lat)	• 24,9%	• 19,2%	• 24,5%	• 23,9%
- mężczyźni (64+ lata)	• 13,5%	• 13,5%	• 13,1%	• 12,6%

60,7% mieszkańców powiatu bieruńsko-lędzkiego jest w wieku produkcyjnym, 20,0% w wieku przedprodukcyjnym, a 19,3% mieszkańców jest w wieku poprodukcyjnym.

Tab. 8 Wskaźniki obciążenia demograficznego

Lata	2023	2022	2021	2020
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym				
- powiat	• 64,7	• 64,7	• 63,1	• 61,1
- śląskie	• 70,5	• 70,5	• 69,3	• 67,7
- kraj	• 69,0	• 69,0	• 68,0	• 66,7
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym				
- powiat	• 31,8	• 31,8	• 30,9	• 29,5
- śląskie	• 41,1	• 41,1	• 40,2	• 39,0
- kraj	• 38,2	• 38,2	• 37,7	• 36,5
Ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku przedprodukcyjnym				
- powiat	• 96,5	• 96,5	• 95,7	• 93,5
- śląskie	• 139,7	• 139,7	• 138,1	• 136
- kraj	• 124,2	• 124,2	• 122,8	• 121

1.6 Organy powiatu

1.6.1 Rada powiatu

Rada jest organem stanowiącym i kontrolnym powiatu, z zastrzeżeniem przepisów o referendum powiatowym. Począwszy od 21 października 2018 r. kadencja rady trwa 5 lat, licząc od dnia wyborów. Radni są wybierani w wyborach bezpośrednich. Zasady i tryb przeprowadzania wyborów do Rady Powiatu określa odrębna ustawa. W skład rady powiatu wchodzi radni w liczbie 15 w powiatach liczących do 40 000 mieszkańców oraz po 2 na każde kolejne rozpoczęte 20 000 mieszkańców, ale nie więcej niż 29 radnych. Liczba radnych może wynosić od 15 do 29. W skład Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzkiego wchodzi siedemnastu radnych. Rada Powiatu rozpatruje na sesjach i rozstrzyga w drodze uchwał wszystkie sprawy należące do jej kompetencji, określone w ustawie o samorządzie powiatowym oraz w innych ustawach, a także w przepisach wydanych na podstawie ustaw. Rada Powiatu, w formie uchwał, wyraża opinie, rezolucje i zajmuje stanowisko w sprawach związanych z realizacją kompetencji stanowiących i kontrolnych. Pełny zakres właściwości rady powiatu wskazany jest w art. 12 ustawy o samorządzie powiatowym.

Do wyłącznej właściwości rady powiatu należy:

- stanowienie aktów prawa miejscowego, w tym statutu powiatu,
- wybór i odwołanie zarządu oraz ustalanie wynagrodzenia jego przewodniczącego,
- powoływanie i odwoływanie, na wniosek starosty, skarbnika powiatu, będącego głównym księgowym budżetu powiatu,
- stanowienie o kierunkach działania zarządu powiatu oraz rozpatrywanie sprawozdań z działalności zarządu, w tym z działalności finansowej,
- uchwalanie budżetu powiatu,
- rozpatrywanie sprawozdania z wykonania budżetu oraz podejmowanie uchwały w sprawie udzielenia lub nieudzielenia absolutorium dla zarządu z tego tytułu,
- podejmowanie uchwał w sprawach wysokości podatków i opłat w granicach określonych ustawami,
- podejmowanie uchwał w sprawach majątkowych powiatu, sprawach przez ustawę określonych,
- określanie wysokości sumy, do której zarząd może samodzielnie zaciągać zobowiązania,
- podejmowanie uchwał w sprawach współpracy ze społecznościami lokalnymi innych państw oraz przystępowania do międzynarodowych zrzeszeń społeczności lokalnych,
- uchwalanie powiatowego programu zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego,
- uchwalanie powiatowego programu przeciwdziałania bezrobociu oraz aktywizacji lokalnego rynku pracy,

- dokonywanie oceny stanu bezpieczeństwa przeciwpożarowego i zabezpieczenia przeciwpowodziowego powiatu,
- podejmowanie uchwał w sprawach herbu powiatu i flagi powiatu,
- podejmowanie uchwał w sprawie zasad udzielania stypendiów dla uczniów i studentów.

1.6.2 **Skład osobowy rady powiatu.**

Radni Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego VI kadencji (2018-2023)

	<p><u>Anna Kubica</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Przewodnicząca Rady Powiatu • Członek Komisji Edukacji, Kultury i Bezpieczeństwa Publicznego • Członek Komisji Gospodarki i Budżetu <ul style="list-style-type: none"> • tel.: 506 038 617 tel.: 32 226 91 05/06 e-mail: rada@powiatbl.pl • Dyżur Przewodniczącej Rady Powiatu: poniedziałki w godz. 15:00 - 17:00 w budynku Starostwa Powiatowego w Bieruniu, przy ul. św. Kingi 1, pokój nr 205 (I piętro)
	<p><u>Helena Magiera-Molendowska</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiceprzewodnicząca Rady Powiatu • Członek Komisji Społecznej, Promocji Zdrowia i Kultury Fizycznej <ul style="list-style-type: none"> • tel.: 503 066 261 tel.: 32 226 91 05/06 e-mail: rada@powiatbl.pl
	<p><u>Marek Spyra</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Wiceprzewodniczący Rady Powiatu • Członek Komisji Edukacji, Kultury i Bezpieczeństwa Publicznego • Członek Komisji Gospodarki i Budżetu <ul style="list-style-type: none"> • tel.: 790 794 545 tel.: 32 226 91 05/06 e-mail: rada@powiatbl.pl

Henryk Komendera

- **Przewodniczący Komisji Skarg, Wniosków i Petycji**
- **Członek Komisji Rewizyjnej**

- tel.: 601 453 050

Marcin Majer

- **Przewodniczący Komisji Rewizyjnej**
- **Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji**

- tel.: 505 891 657

Czesław Kłyk

- **Przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury i Bezpieczeństwa Publicznego**
- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**

- tel.: 603 133 872

Marcin Kosma

- **Przewodniczący Komisji Gospodarki i Budżetu**
- **Członek Komisji Rewizyjnej**

- tel.: 723 122 437

Andrzej Baron

- **Członek Komisji Rewizyjnej**
- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**

- tel.: 504 057 519

Krystyna Cuber

- **Przewodnicząca Komisji Społecznej, Promocji Zdrowia i Kultury Fizycznej**
- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**
- tel.: 504 601 683

Kazimierz Chajdas

- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**
- tel.: 600 666 302

Zofia Dudek

- **Członek Komisji Skarg, Wniosków i Petycji**
- **Członek Komisji Edukacji, Kultury i Bezpieczeństwa Publicznego**
- tel.: 784 067 262

Marek Piekorz

- **Członek Komisji Rewizyjnej**
- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**
- tel.: 503 730 031

Agnieszka Wyderka-Dyjecińska

- **Członek Komisji Edukacji, Kultury i Bezpieczeństwa Publicznego**
- tel.: 606 686 310

Urszula Stęchły

Stwierdzenie przyjęcia mandatu radnego – Postanowienie z dnia 22.06.2023 r., Nr 140/2023 Komisarza Wyborczego w Katowicach w sprawie Stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego.

- **Członek Komisji Społecznej, Promocji Zdrowia i Kultury Fizycznej**
- **Członek Komisji Edukacji, Kultury i Bezpieczeństwa Publicznego**

tel.: 502 285 741

1.6.3 Zarząd powiatu.

Zarząd powiatu jest organem wykonawczym powiatu, wykonującym uchwały rady powiatu i zadania powiatu określone przepisami prawa. W skład Zarządu Powiatu wchodzi starosta jako jego przewodniczący, wicestarosta i pozostali członkowie. Członkostwa w zarządzie powiatu nie można łączyć z członkostwem w organie innej jednostki samorządu terytorialnego, prowadzeniem działalności gospodarczej oraz z zatrudnieniem w administracji rządowej, a także z mandatem posła i senatora.

Zarząd Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego VI kadencji

Bernard Bednorz

- **Starosta Bieruńsko-Lędziński**
- **Członek Komisji Edukacji, Kultury i Bezpieczeństwa Publicznego**
- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**

- tel.: 608 387 891
- tel.: 32 226 91 04
- e-mail: starosta@powiatbl.pl

śp. Konrad Mateja

Stwierdzenie wygaśnięcia mandatu z powodu śmierci – Postanowienie z dnia 22.06.2023 r., Nr 140/2023 Komisarza Wyborczego w Katowicach w sprawie Stwierdzenia wygaśnięcia mandatu radnego Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego

- **Wicestarosta Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego**
- **Członek Komisji Społecznej, Promocji Zdrowia i Kultury Fizycznej**
- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**

- tel.: 509 093 475
- tel.: 32 226 91 04
- e-mail: wicestarosta@powiatbl.pl

Janusz Freitag

Wybrany na stanowisko dnia 07.07.2023 r. - uchwała Nr LXV/310/23 Rady Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego w sprawie wyboru Wicestarosty Powiatu

- **Wicestarosta Powiatu Bieruńsko-Lędzińskiego**
- tel.: 32 226 91 04
e-mail: wicestarosta@powiatbl.pl

Jerzy Mantaj

- **Etatowy Członek Zarządu**
- **Członek Komisji Edukacji, Kultury i Bezpieczeństwa Publicznego**
- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**
- tel.: 601 490 324

Łukasz Odelga

- **Nieetatowy Członek Zarządu**
- **Członek Komisji Gospodarki i Budżetu**
- tel.: 604 971 591